

UNIVERZITNÁ KNIŽNICA UPJŠ A JEJ PREMENY V ČASE

PhDr. Zuzana Babicová, Ing. Eva Matušovičová *

Univerzitná knižnica Univerzity P. J. Šafárika (UK UPJŠ) vznikla v roku 1973 zlúčením troch fakultných knižníc – Ústrednej knižnice Lekárskej fakulty so sídlom v Košiciach na Komenského ul. 14, Ústrednej knižnice Prírodovedeckej fakulty so sídlom v Košiciach na Komenského ul. 14 a na Februárovom námestí č. 9 a Ústrednej knižnice Filozofickej fakulty a Pedagogickej fakulty so sídlom v Prešove. Knižnica fungovala pod názvom **Ústredná knižnica a študijné a informačné stredisko UPJŠ v Košiciach**.

Riaditeľstvo Ústrednej knižnice UPJŠ sídlilo v budove na Komenského ul. č. 14 v Košiciach. Budova Prírodovedeckej fakulty na Februárovom námestí patrila pôvodne rádu Uršulínok. Výpožičné služby pre študentov a učiteľov Prírodovedeckej fakulty boli umiestnené na úzkom chóre kaplnky, ktorá slúžila príslušníckam rádu na bohoslužby. Na tomto mieste bol v regáloch uložený iba základný fond študijnej a odbornej literatúry, zvyšok fondu sa nachádzal v depozite na Komenského ulici. Hlavná časť kaplnky sa používala ako poslucháreň na odborné prednášky pre študentov PF. Pre obmedzené priestory nevyhovujúce ani základným hygienickým podmienkam sa požičovňa neskôr presťahovala z chóru kaplnky do priestorov budovy na Komenského č. 14 a dolná časť kaplnky sa zmenila na sklad materiálu.

V 80. rokoch 20. storočia boli v budove Ústrednej knižnice na Komenského ul. sústredené výpožičné služby pre všetky tri košické fakulty a bola tu aj veľká spoločná študovňa, ktorá slúžila čitateľom. Veľkú časť študovne zaberali chemické abstrakty. Nepredstaviteľným a na 100% využívaným zdrojom informácií boli mikrofíše, ktoré obsahovali celé čísla nedostupných časopisov. Na ich štúdium boli v študovni umiestnené čítačky a nebol problém získať z mikrofíša kópiu článku.

Nesmieme zabudnúť ani na sklad, ktorý obsahoval nespočetné množstvo kníh. Pre toto obdobie je charakteristický nákup značného počtu multiplicitnej literatúry a časopisov.

V roku 1984 sa knižničný fond Lekárskej fakulty presťahoval do novej budovy Fakultnej nemocnice s poliklinikou na Tr. SNP 1 v Košiciach, kde boli vytvorené priestory pre Lekársku knižnicu.

Zmeny, ktoré nastali v spoločnosti po roku 1989 zasiahli aj Ústrednú knižnicu UPJŠ. V rámci reštitúcie mala byť budova na Komenského ul. č. 14 vrátená Spoločnosti Ježišovej, čo pre knižnicu znamenalo jej uvoľnenie.

Vedenie univerzity a knižnice teda hľadalo náhradné priestory a navrhnutých bolo niekoľko variantov (napr. časť budovy Krajského výboru KSS, tzv. Bieleho domu na Tr. SNP 48 a i.).

Definitívne rozhodnutie padlo v rámci budov patriacich univerzite – knižnica sa dočasne presťahuje do priestorov na Garbiarskej ul. č. 14. Tu sa nachádzala Vojenská katedra, kde prebiehala do roku 1989 povinná vojenská príprava študentov UPJŠ.

Šťahovanie sa začalo vo februári 1992. V tomto roku sa zároveň zmenil názov Ústrednej knižnice na **Univerzitnú knižnicu UPJŠ v Košiciach**. Budovy na Garbiarskej ul. č. 14 prichýlili Riaditeľstvo UK UPJŠ, Prírodovedeckú knižnicu UK s jej vedúcou i s odbornými referátmi, oddelenie výpožičiek pre Právnickú knižnicu a knižničný depozit.

Na jeseň v roku 1992 sa oddelila časť knižničného fondu (časopisy + základná študijná literatúra) pre Právnickú fakultu a v budove fakulty na Kováčskej ul. č. 26 bola otvorená Právnická študovňa.

V máji roku 1993 bola pre Prírodovedeckú fakultu na Jesennej ul. č. 5 otvorená študovňa, ktorá pôsobila do októbra roku 1996, keď slávnostne otvorili novú študovňu v zrekonštruovaných priestoroch kaplnky v Parku Angelinum – **Študovňa sv. Angely Merici**.

V roku 2006 vedenie UPJŠ uznesením č. 297/2006 zo dňa 19. júna 2006 rozhodlo o predaji nehnuteľného majetku na Garbiarskej ul. č. 14 v Košiciach, a tak bolo potrebné opäť hľadať prijateľné priestory pre Prírodovedeckú knižnicu. Do úvahy prichádzalo niekoľko alternatív – časť budovy Vydavateľstva UPJŠ na Mánesovej ul. č. 23 alebo Študentské domovy a jedálne (ŠDaJ) na Medickej ul. č. 6.

S konečnou platnosťou sa rozhodlo v prospech nevyužívanej bývalej jedálne a kuchyne na Medickej ul. č. 6. V roku 2006 prebehlo výberové konanie na vypracovanie projektu a dodávateľa a na jar tohto roku sa rozbehli rekonštrukčné práce.

5. novembra 2007 sa pre UK UPJŠ definitívne uzatvorili brány na Garbiarskej ul. č. 14. Tento deň boli slávnostne otvorené zrekonštruované priestory knižnice v ŠDaJ na Medickej ul. č. 6. Používatelia, predovšetkým z radov študentov Prírodovedeckej fakulty UPJŠ, v nich nájdu voľný prístup ku knižničnému fondu, nové študijné miesta, prístup na internet, rozšírené možnosti využívania knižničných priestorov na výstavy, vzdelávacie podujatia a pod. UK má pre zmenu potrebné miesto na centrálny depozit a časť odborných zamestnancov knižnice príjemné pracovné prostredie.

* Univerzitná knižnica UPJŠ v Košiciach
e-mail: zuzana.babicova@upjs.sk, eva.matusovicova@upjs.sk

Univerzitná knižnica UPJŠ v Košiciach poskytuje služby používateľom prostredníctvom svojich pracovísk na jednotlivých fakultách univerzity. Pozitívnym prístupom vedení fakúlt univerzity sa v roku 2005 postupne zrekonštruovali Knižnica na Fakulte verejnej správy na

Popradskej ul. č. 66 a Právnická knižnica na Kováčskej ul. č. 26. Vznik Filozofickej fakulty a jej presťahovanie do priestorov bývalej Základnej školy na Petzvalovej ul. č. 4 v roku 2007 si vyžiadali vytvorenie Filozofickej knižnice UK UPJŠ.

Budova UK UPJŠ na Garbárskej ul. č. 14
(foto z archívu UK UPJŠ)

Vstupná brána Prírodovedeckej knižnice UK UPJŠ na Medickej ul. č. 6
(foto z archívu UK UPJŠ)

Vhodné priestorové podmienky majú značný kvalitatívny vplyv na poskytovanie knižnično-informačných služieb používateľom UK UPJŠ.

To je aj hlavný cieľ **výstavy**, ktorú si môžu záujemcovia pozrieť od 5. novembra do 21. decembra 2007 v Prírodovedeckej knižnici UK na Medickej ul. č. 6.